

Számviteli törvény 2016. évi változásai

(Számviteli politika, számlatükör, számlarend
módosítása)

dr. Sallai Csilla

Kamarai tag könyvvizsgáló

sallai.csilla@stallum.hu
www.stallum.hu

Szt. 14. § (4)

”A számviteli politika keretében **írásban rögzíteni** kell – többek között – azokat a **gazdálkodóra jellemző** szabályokat, előírásokat, módszereket, amelyekkel meghatározza, hogy mit tekint a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából **lényegesnek, jelentősnek**, nem lényegesnek, nem jelentősnek,

kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételnek, költségnek, ráfordításnak továbbá meghatározza azt, hogy a törvényben biztosított **választási, minősítési lehetőségek közül** melyeket, milyen feltételek fennállása esetén alkalmaz, az alkalmazott gyakorlatot milyen okok miatt kell megváltoztatni.”

Meghatározás

Cégre kell szabni!

- ▶ Lényeges
- ▶ Jelentős
- ▶ Kivételes nagyságú vagy előfordulású

Módja:

- ▶ Abszolút értékben
- ▶ Relatív módon
- ▶ Feltételhez kötni

Szt. 14. § (5)

A számviteli politika **keretében** el kell készíteni:

- a) az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzatát;
- b) az eszközök és a források értékelési szabályzatát;
- c) az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot;
- d) a pénzkezelési szabályzatot.

Szt. 160. § (1)

„Az egységes számlakeret célja, hogy a gazdálkodó eszközeinek és forrásainak, a gazdasági műveletek eredményre gyakorolt hatásának egységes rendszerbe foglalásával **segítséget adjon** a gazdálkodó számvitelének megszervezéséhez, **biztosítsa** az e törvény szerinti, illetve e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szerinti **beszámoló** elkészítéséhez szükséges **alapinformációkat.**”

Szt. 161. § (2)

„A számlarend a következőket tartalmazza:

- a) minden alkalmazásra kijelölt számla **számjelét** és **megnevezését**,
- b) a számla **tartalmát**, ha az a számla megnevezéséből egyértelműen nem következik, továbbá a számla értéke **növekedésének, csökkenésének jogcímeit**, a számlát érintő **gazdasági eseményeket**, azok **más számlákkal** való kapcsolatát,
- c) a főkönyvi számla és az **analitikus nyilvántartás** kapcsolatát,
- d) a számlarendben foglaltakat alátámasztó **bizonylati rendet.**”

Tv. módosítás indokai

- 2015. évi CI. törvény módosította
- A törvénymódosítás
„a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló”
2013/34/EU irányelvvel függ össze

Hatálybaléptetés, átmeneti szabályok

- ▶ 2015. évi CI. Tv. – OGY 2015. június 23-i ülésnapján fogadta el.
- ▶ Hatály: 2016. január 1.
- ▶ 2016-ban induló üzleti évre kell először alkalmazni
- ▶ 2015-ös üzleti évre nem alkalmazhatóak az új előírások

Feladat:

Hatálybalépést követő 90 napon belül
változtatni kell a

▶ számviteli politikát

és

▶ számlatükröt

▶ számlarendet

Számviteli feladatok

Új besorolás tulajdoni mérték szerint

Átrendeződő eredménykategóriák

Számviteli politikában új fogalom megjelenése

>>>

- ▶ SZT, SZR változtatása – 90 nap
- ▶ SZP módosítása – 90 nap
- ▶ 2015 zárást 2016 nyitásához biztosítani az új főkönyvi számokkal – „csak” 2016 beszámolóhoz
 - Új besorolások elvégzése
 - Új számlatükörrel 2016 könyvelése
 - Régi / új számlatükör működtetése

Kérdés: Mit tud a könyvelő szoftver?

= automatikus nyitás ?

= más számlatükör kell

= 1-4-es számlaosztállyal nyitunk,

= de 88-89 analitika 2016 bázishoz ...

= rendezés könyvelése (csak 1-4 számlaosztálynál lehet)

KI FIZETI MEG

A TÖBBLETMUNKÁT ???

A TÖBBLETIDŐT ???

A SZOFTVERFISSÍTÉST ???

Fogalmak változása

Új: *Jelentős tulajdoni részesedés:* a részesedés mértéke a 20 százalékot meghaladja (azaz: ebben az esetben a tulajdoni arány és nem a szavazati arány alapján történik a minősítés).

Az új fogalom miatt a társult vállalkozás és az egyéb részesedi viszonyban lévő vállalkozás fogalmát is módosítani kellett.

Fogalmak változása

Társult vállalkozás: az a – konszolidálásba teljeskörűen be nem vont – gazdasági társaság, ahol az anyavállalat vagy a konszolidálásba bevont leányvállalata jelentős tulajdoni részesedéssel rendelkezik,
és
mértékadó befolyást gyakorol a gazdasági társaság üzleti és pénzügyi politikájára. >>>

Fogalmak változása

- Mértékadó befolyást gyakorló az a vállalkozás, amely egy másik gazdasági társaságnál *legalább a szavazatok 20 százalékával* közvetlenül vagy közvetetten rendelkezik
- Tehát: a *társult vállalkozás*
 - a 20 százalékot meghaladó tulajdoni arány és
 - legalább 20 százalékos szavazati aránynak kell lennie.

Fogalmak változása

Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozás: az a gazdasági társaság, amelyben a vállalkozó nem rendelkezik jelentős (20 %) tulajdoni részesedéssel, és

amely nem minősül

- leányvállalatnak (anya felette > 50 % szav),
- közös vezetésű vállalkozásnak (> 33 % szavazat),
- társult vállalkozásnak (20% szavazat + 20% tulajdonlás)

Fogalmak változása

Kapcsolt vállalkozás – csak

- ▶ anyavállalat,
 - ▶ leányvállalat,
 - ▶ közös vezetésű vállalkozás
- tartozik

- A társult vállalkozás már nem tartozik ide.
- A fölérendelt anyavállalat esetében a minősítést a fölérendelt anyavállalat szempontjából kell elvégezni (változatlan)

- ▶ Nem keverendő össze az adózás kapcsolt vállalkozás fogalmával >>>
- ▶ Tao tv. >>> 1996: LXXXI tv. 4.§.23. pont
- ▶ Art. >>> 2003: XCII. tv. 178.§.17. pont
- ▶ Új Ptk. >>> 2013: V. tv. 8:1–2 §

Jelentős különbség:

Szt: csak gazdálkodókat kell figyelembe venni!

Mérleg – É beszámoló

Befektetett pénzügyi eszközök

1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban
3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés (új)
4. Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban (új)
5. Egyéb tartós részesedés
6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban
7. Egyéb tartósan adott kölcsön
8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír
9. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése
10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete

Átsorolás – 2016 bázishoz

Probléma – különböző megítélés:

SZAVAZATI JOG ALAPJÁN

- Anyavállalat,
- Leányvállalat,
- Közös vezetésű vállalkozás

TULAJDONI RÉSZESEDÉS ALAPJÁN

- Jelentős tulajdoni részesedésű vállalkozás,
- Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozás

VEGYES MEGÍTÉLÉS

- Társult vállalkozás

Átsorolás – 2016 bázishoz

Probléma megoldása Szt. : 27.§

- ▶ (2) Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban mérlegtételként a **3. § (2) bekezdésének 7. pontja** szerinti ...
- ▶ (3a) Tartós jelentős tulajdoni részesedés ..., a **3. § (2) bekezdés 9. pontjában** meghatározott mértékű tulajdoni részesedést jelentő befektetést tartalmazza, **amely nem tartozik a (2) bekezdésben meghatározott ... közé.**
- ▶ (4) Egyéb tartós részesedés ... minden ..., amely **nem tartozik a (2) és (3a) bekezdésben meghatározott ... közé.**

Átsorolás – 2016 bázishoz

Probléma megoldása Szt. : 27.§

- ▶ (3) Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban ... a **3. § (2) bekezdésének 7. pontja** szerinti ...
- ▶ (3b) Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban..., a **3. § (2) bekezdés 9. pontjában** ..., **amely nem tartozik a (3) bekezdésben meghatározott részesedések közé.**
- ▶ (5) Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban... minden ..., amely **nem tartozik a (3) és (3b) bekezdésben meghatározottak közé.**

Mérleg – É beszámoló

Követelések

1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben (új)
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
5. Váltókövetelések
6. Egyéb követelések
7. Követelések értékelési különbözete
8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete

Mérleg – É beszámoló

Értékpapírok

1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban
2. Jelentős tulajdoni részesedés (új)
3. Egyéb részesedés
4. Saját részvények, saját üzletrészek
5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
6. Értékpapírok értékelési különbözete

Mérleg- É beszámoló

Kötelezettségek mérlegcsoportjai

(hátrасorolt , hosszú és rövid kötelezettségeknél a megbontás)

- kapcsolt vállalkozással szemben
- **jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben (új)**
- egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- egyéb gazdálkodóval szemben

- Üzleti vagy cégérték
- Változik az terv szerinti értékcsökkenésének elszámolása is, mert
 - **legalább 5 év, de legfeljebb 10 év** alatt kell értékcsökkenési leírásként elszámolni, HA – annak hasznos élettartamát nem lehet **megbecsülni**.
- változás továbbá: az üzleti vagy cégértékre elszámolt terven felüli értékcsökkenést nem lehet visszaírni.

EÉ beszámoló

Részei (változatlanul)

- mérlegből,
- eredménykimutatásból és
- kiegészítő mellékletből áll.

Egyszerűsített éves beszámoló mérlege a Szt. 1. sz. m.

„A” (>>>), illetve
„B” (>>>) változata közül
a vállalkozó által választott mérleg
nagybetűvel és római számmal jelölt tételeit
tartalmazza

EÉ beszámoló

Eredmény–kimutatása a Szt.

2. sz. mell – **összköltség eljárással** készült vagy a

3. sz. mell – **forgalmi költség eljárással** készült

a vállalkozó által választott eredménykimutatás nagybetűvel és római számmal jelölt tételét tartalmazza.

Korábbi „B” változatok (mérlegszerű eredmény levezetés) megszűnnek.

EÉ beszámoló

Maximum harmonizáció:

- egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozásokra az irányelvben meghatározott adatokon, információkon túlmenően nem írhatók elő további információk
- változik a kiegészítő melléklet adattartalma is (Isd...)
- **új előírás:** ha a vállalkozás mérlege és eredménykimutatása nagybetűvel és római számmal jelölt tételeket tartalmazza, akkor összevont, arab számmal jelölt tételek összegét, azok tartalmát külön-külön be kell mutatni a kiegészítő mellékletben, amennyiben azok **jelentősnek** minősülnek

É vagy EÉ beszámoló

Számviteli
politika

Értékhatár emelkedés (!) 2016-tól → 2014–2015

Az új előírás szerint egyszerűsített éves beszámolót készíthet az a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó, *ha két egymást követő üzleti évben* a mérleg fordulónapján a következő, a nagyságot jelző három mutatóérték közül bármelyik kettő nem haladja meg az alábbi határértéket:

- a) a mérlegfőösszeg az 1.200 millió forintot,
[eddig: 500 Mft]
- b) az éves nettó árbevétel az 2.400 millió forintot,
[eddig: 1 000 Mft]
- c) az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.

Eredménykimutatás

Legfontosabb változások:

= pénzügyi műveletekben új sorok vagy más tartalmú sorok

= rendkívüli tételek megszüntetése (átsorolás üzemi és pénzügyi eredménybe)

= mérleg szerinti eredmény fogalma megszűnik

Eredménykimutatás (pénzügyi műveletek bevételei)

13. Kapott (járó) osztalék és részesedés

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

14. *Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek*

[15-ig: Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége]

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

15. *Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek*

[15-ig: Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége]

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei

Ebből: értéklési különbözet

Eredmény-kimutatás (pénzügyi műveletek ráfordításai)

18. *Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek*

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott

19. *Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek [Új]*

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott

20. Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott

21. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése

22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai

Ebből: értékelési különbözete

Eredménykimutatás

B. Pénzügyi műveletek eredménye

~~C. Szokásos vállalkozási eredmény ($\pm A \pm B$)~~

~~X. Rendkívüli bevételek~~

~~XI. Rendkívüli ráfordítások~~

~~D. Rendkívüli eredmény (X - XI)~~

E. >>>

C. Adózás előtti eredmény

XII. >>>

X. Adófizetési kötelezettség

F. >>>

D. Adózott eredmény

Eredménykimutatás

~~22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra,
részesedésre~~

~~23. Jóváhagyott osztalék, részesedés~~

~~G. Mérleg szerinti eredmény ($\pm$ 22 23)~~

*Lényeges változás: osztalék jóváhagyást
mérlegfordulónapra vonatkozóan nem
szabad könyvelni!!*

D. Saját tőke

I. Jegyzett tőke

Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken

II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (–)

III. Tőketartalék

IV. Eredménytartalék

V. Lekötött tartalék

VI. Értékelési tartalék

VII. Adózott eredmény

Rendkívüli tételek megszűnése

- ▶ Rendkívüli bevételbe és
 - ▶ rendkívüli ráfordításba
- elszámolásra kerülő gazdasági események átsorolásra kerültek :
- ❑ az üzemi eredménybe (egyéb bevételbe, egyéb ráfordításra) vagy
 - ❑ a pénzügyi műveletek eredményébe.

- ▶ *Üzemi eredménybe* jellemzően azok a gazdasági események, amelyek
 - nem kapcsolódnak részesedéshez, értékpapírokhoz, kölcsönökhöz, vagy átalakulásokhoz
 - a rendszeres üzletmenethez kapcsolódódnak.
- ▶ Nem lehet azonban automatikusan könyvelni ! , mert az átsorolásokon túl bizonyos esetekben a gazdasági események elszámolásában is van tartalmi változás.

- ▶ **Számlatükör**

- új sorok régi SZT-be ültetve

- cégspecifikusan

Egyéb ráfordításokba (86)

- ▶ 869. Különféle egyéb ráfordítások
- ▶ 8691. Társaságba bevitt eszközök létesítő okiratban meghatározott értéke és könyv szerinti értéke közötti negatív különbözet
- ▶ 8692. Tartozásátvállalás szerződés szerinti összege
- ▶ 8693. Nem jogszabályi rendelkezés alapján térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke
- ▶ 8694. Térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értéke

Egyéb ráfordításokba (86)

- ▶ 8695. Elengedett követelés könyv szerinti értéke
- ▶ 8696. Véglegesen fejlesztési célra adott támogatás
- ▶ 8697. Véglegesen nem fejlesztési célra adott pénzeszközök
- ▶ 8698. Visszafizetett fejlesztési célú támogatás
- ▶ 8699. Jogszabályi rendelkezés alapján üzemeltetőnek térítés nélkül átadott eszköz nyilvántartás szerinti értéke

Egyéb bevételekbe (96)

- ▶ 9681. Társaságba bevitt eszközök leírásában meghatározott értéke és könyv szerinti értéke közötti pozitív különbözet
- ▶ 9682. Tartozásátvállalás során – ellentételezés nélkül – átvállalt kötelezettség összege
- ▶ 9683. Térítés nélkül átvett eszközök forgalmi, piaci értéke
- ▶ 9684. Térítés nélkül kapott szolgáltatások forgalmi, piaci értéke

Egyéb bevételekbe (96)

- ▶ 9685. Hitelező által elengedett kötelezettség értéke
- ▶ 9686. Véglegesen fejlesztési célra kapott támogatás
- ▶ 9687. Véglegesen átvett (kapott) nem fejlesztési célú pénzeszközök
- ▶ 9688. Negatív üzleti vagy cégértékből az üzleti évben leírt összeg
- ▶ 9691. Elévült kötelezettségek összege

Egyéb bevételekbe (96)

- ▶ 9692. Ajándékként, hagyatékként kapott eszközök piaci értéke
- ▶ 9693. Kereskedelmi áruk nyereségjellegű leltárértékelési különbözete
- ▶ 9694. Követelés könyv szerinti értékét meghaladóan realizált összeg
- ▶ 9695. Bekerülési értéknek nem minősülő különbözetek
- ▶ 9699. Egyéb különféle bevételek

*Rendkívüli eredményből a **pénzügyi műveletek eredményébe** átsorolt tételek*

Az eddigi kategóriákat kibővítették aszerint, hogy a rendkívüli bevételek és ráfordítások között eddig kimutatott gazdasági események közül melyek kapcsolódnak:

- tartós részesedésekhez,
- befektetett pénzügyi eszköznek minősülő értékpapírokhoz,
- hosszú lejáratú kölcsönökhöz ,
- forgóeszközök közé tartozó részesedések. értékpapírok, kölcsönök gazdasági eseményeihez.

Kiegészítő melléklet *(Egyszerűsített éves beszámoló)*

A kiegészítő mellékletnek az alábbiakat kell tartalmaznia (ez kötelező tartalom, ettől eltérni nem lehet):

- ismertetni kell a **beszámoló összeállításánál alkalmazott szabályrendszert**,
- annak főbb jellemzőit,
- az alkalmazott **értékelési eljárásokat** és
- az **értékcsökkenés elszámolásának számviteli politikában meghatározott módszerét**, elszámolásának gyakoriságát,

(EÉ.)

- ▶ az egyes mérlegtételeknél alkalmazott – az **előző üzleti évtől eltérő** – eljárásokból eredő, az eredményt befolyásoló eltérések indokolását, valamint
 - a vagyoni helyzetre,
 - pénzügyi helyzetre,
 - az eredményre gyakorolt hatásukat;

(EÉ.)

- ▶ Összevont **arab számmal jelölt tételek**
 - összegét,
 - azok tatalmát külön-külön,
ha azok jelentősnek minősülnek.

A számviteli politikában kell definiálni, mit ért a vállalkozás „jelentős tétel” alatt.

Pl. vevők, szállítók,

(EÉ.)

- ▶ be kell mutatni a számviteli politikában meghatározott (!!!)
 - kivételes nagyságú vagy
 - kivételes előfordulásúbevételek, ráfordítások és költségek
 - összegét,
 - azok jellegét;

(EÉ.)

► be kell mutatni az ellenőrzés során feltárt **jelentős összegű hibák**

- eredményre,
- az eszközök és a források állományára gyakorolt – a mérlegben és az eredménykimutatásban a megfelelő tételeknél összevontan szereplő – hatását, évenkénti megbontásban;

„jelentős összegű hiba: ... egy adott üzleti évet érintően (évenként külön-külön) feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő – csökkentő – értékének együttes (előjeltől független) összege meghaladja a SZP-ban meghatározott összeget ... ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2 százalékát ... 1 millió forintot;”

(EÉ.)

- ▶ a gazdasági társaságnál a vezető tisztségviselők, az igazgatóság, a FB tagjainak folyósított
 - előlegek és kölcsönök összegét,
 - a nevükben vállalt garanciákat,csoportonként összevontan,
 - a kamat,
 - a lényeges egyéb feltételek,
 - a visszafizetett összegek és a visszafizetés feltételei

(EÉ.)

- ▶ Be kell mutatni azon kapcsolt felekkel lebonyolított ügyleteket, amelyek bemutatásáról a számviteli törvény külön nem rendelkezik, ha ezen ügyletek **lényegesek** és nem a **szokásos piaci feltételek** között valósultak meg.
 - ügyletek értékét,
 - a kapcsolt féllel fennálló kapcsolat jellegét és
 - az ügyletekkel kapcsolatos egyéb, a vállalkozó pénzügyi helyzetének megítéléséhez szükséges információkat.

(EÉ.)

- ▶ A mérlegben kimutatott kötelezettségekből azoknak a kötelezettségeknek a teljes összegét, amelyeknek a hátralévő futamideje több, mint öt év;
- ▶ Azoknak a kötelezettségeknek a teljes összegét, amelyek zálogjoggal vagy hasonló jogokkal biztosítottak, feltüntetve a biztosítékok fajtáját és formáját;

(EÉ.)

- Be kell mutatni a visszavásárolt saját részvények, saját üzletrészek megszerzésére vonatkozó adatokat.
- ▶ Valós értékelés alkalmazása esetén be kell mutatni az általános értékelési eljárásokkal számított piaci érték esetén alkalmazott feltételeket.

•

(EÉ.)

- be kell mutatni a tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszámát
- értékhelyesbítés, értékelési tartalék, mint választott értékelési eljárás esetén be kell mutatni eszközönként az értékelést.

(É.)

- ▶ a tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszámán, bérköltségén, személyi jellegű egyéb kifizetésein túlmenően azok bérjárulékait is be kell mutatni, mindegyiket állománycsoportonként megbontva
- ▶ azon egyéb bevételek és egyéb ráfordítások, illetve pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai tételeinek társasági adóra gyakorolt számszerűsített hatását, amelyek jelentős összegűek

Köszönöm a figyelmet!

sallai.csilla@stallum.hu

www.stallum.hu

